

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเก็บค่าที่พักระหว่างสัตว์และค่าที่พักระหว่างสัตว์

กรมปศุสัตว์ได้มีหนังสือที่ กษ ๐๖๐๔/๑๒๖๓๗ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เนื่องจากการส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปต่างประเทศ ผู้ประกอบการที่จะส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปต่างประเทศต้องนำสัตว์หรือซากสัตว์มายังที่ทำการของด่านกักกันสัตว์ทำออก เพื่อรับการตรวจและทำลายเชื้อโรคระบาดโดยสัตวแพทย์ประจำทำออก ก่อนจะพิจารณาออกใบอนุญาตให้นำสัตว์หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร (แบบ ร.๙) และแบบรับรองสุขภาพสัตว์หรือสุขภาพสัตว์ (Health Certificate) ซึ่งสัตว์และซากสัตว์ที่จะส่งออกไปต่างประเทศไม่ได้มีการสังเกตอาการ ณ ที่ทำการของด่านกักกันสัตว์ทำออก เพียงแต่ผู้ประกอบการนำมารับการตรวจและทำลายเชื้อโรคตามกระบวนการทางสัตวแพทย์ ณ ด่านกักกันสัตว์ทำออก โดยใช้เวลาดำเนินการไม่นานนัก และโดยที่การเรียกเก็บค่าที่พักระหว่างสัตว์และค่าที่พักระหว่างสัตว์กระทบกับผู้ประกอบการ ส่วนการไม่เรียกเก็บกระทบกับรายได้ของส่วนราชการที่พึงมีพึงได้ กรมปศุสัตว์จึงขอหารือว่ากรณีดังกล่าว กรมปศุสัตว์จะเรียกเก็บค่าที่พักระหว่างสัตว์ได้หรือไม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า การนำสัตว์หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร ต้องนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังสถานกักกันสัตว์หรือที่พักระหว่างสัตว์ทำออกเพื่อตรวจทางกายภาพนอกร่างกายสัตว์ และทำลายเชื้อโรคโดยการฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อโรคที่ตัวสัตว์ ใช้เวลาตัวละประมาณ ๑๐-๑๕ นาที ซึ่งการจะใช้เวลาตรวจรวมทั้งสิ้นเท่าใดนั้นจะขึ้นอยู่กับจำนวนสัตว์ที่นำมารับการตรวจ ภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการดังกล่าวแล้ว สัตวแพทย์จะออกใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรได้ทันที สำหรับการตรวจสอบซากสัตว์นั้น โดยทั่วไปจะตรวจด้วยสายตาว่าไม่มีลักษณะผิดปกติหรือเป็นนิ่วของโรคระบาด และจะทำลายเชื้อโรคโดยวิธีการรมควันด้วยสารเคมีแล้วอบไว้เป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง กรณีซากสัตว์มีจำนวนน้อยจะทำการรมควัน ณ บริเวณที่ทำการของด่านกักกันสัตว์ทำออก แต่หากซากสัตว์มีจำนวนมากหรือสถานประกอบการของเจ้าของซากสัตว์อยู่ห่างไกล สัตวแพทย์อาจเดินทางไปทำการรมควัน ณ สถานประกอบการนั้น ส่วนซากสัตว์สำหรับการบริโภคซึ่งเป็นสินค้าที่เน่าเสียง่ายจะไม่มีการทำลายเชื้อโรค แต่จะใช้วิธีการตรวจลักษณะของซากสัตว์และตรวจสอบหนังสือรับรองสุขภาพลักษณะซากสัตว์และหลักฐานการตรวจทางห้องปฏิบัติการอื่น ๆ เท่าที่จำเป็น โดยจะใช้

เวลาให้น้อยที่สุดเพื่อลดความเสี่ยงต่อการที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อสินค้า ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๑๕^๑ ของกฎกระทรวงว่าด้วยการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๔ สำหรับที่พัสดสัตว์หรือที่พักซากสัตว์ จะใช้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกักสัตว์ไว้เพื่อดูอาการและการรมควั่นซากสัตว์ ณ บริเวณที่ทำการของด่านกักกันสัตว์ท่าออก โดยอัตราค่าที่พัสดสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศและค่าที่พักซากสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศ เป็นไปตามข้อ ๒^๒ ลำดับที่ ๑๑ และลำดับที่ ๑๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) เห็นว่า การเรียกเก็บค่าที่พัสดสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศหรือค่าที่พักซากสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศจากเจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ตามข้อ ๒ ลำดับที่ ๑๑ และลำดับที่ ๑๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ ต้องปรากฏว่ามีการใช้ที่พัสดสัตว์หรือที่พักซากสัตว์ของราชการ การนำสัตว์หรือซากสัตว์มาเพื่อรับการตรวจและทำลายเชื้อโรคก่อนจะพิจารณาออกใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร ณ ที่ทำการของด่านกักกันสัตว์ท่าออกโดยไม่มีการใช้ที่พัสดสัตว์หรือที่พักซากสัตว์ของราชการ ไม่ว่าจะใช้เวลาในการดำเนินการมากหรือน้อย

^๑ ข้อ ๑๕ ผู้ใดประสงค์จะนำสัตว์หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้อยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท่าออก

(๒) ถ้าเป็นสัตว์ที่ต้องมีตัวรูปพรรณตามกฎหมายต้องมีตัวรูปพรรณแสดงกรรมสิทธิ์แนบคำขอสำหรับสัตว์ที่ขนานออกนั้นทุกตัว

(๓) ให้นำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังสถานกักกันสัตว์หรือที่พักซากสัตว์ของท่าออก หรือสถานกักกันสัตว์หรือที่พักซากสัตว์เพื่อการส่งออกที่กรมปศุสัตว์รับรอง หรือสถานกักกันสัตว์หรือที่พักซากสัตว์ที่สัตวแพทย์ประจำท่าออกกำหนด เพื่อให้สัตวแพทย์ประจำท่าออกตรวจโรคและทำลายเชื้อโรคหรือจัดการอย่างอื่นใดตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ เว้นแต่ในกรณีของซากสัตว์ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าได้จัดการทำลายเชื้อโรคแล้ว

(๔) สัตว์หรือซากสัตว์ที่อยู่ในระหว่างการจัดการตาม (๓) ให้เจ้าของเป็นผู้ควบคุมดูแลรับผิดชอบและออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

^๒ ข้อ ๒ ให้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

๑๑๑		๑๑๑		
ลำดับ	รายการ	บาท	สตางค์	หมายเหตุ
๑๑	ค่าที่พัสดสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศ			
	โค กระบือ	ตัวละ	๕๐	—
	สุกร	ตัวละ	๓๐	—
	แพะ แกะ	ตัวละ	๒๐	—
๑๒	ค่าที่พักซากสัตว์ที่ส่งไปต่างประเทศ			
	ซากโค กระบือ สุกร	กิโลกรัมละ	๒	—
	ซากแพะ แกะ	กิโลกรัมละ	๑	—
				ถ้าเศษของ ๑ กิโลกรัม ตั้งแต่ ๕๐๐ กรัม ขึ้นไป คิดเป็น ๑ กิโลกรัม ถ้าไม่ถึง ๕๐๐ กรัม ให้ปัดทิ้ง

เพียงใด ก็ไม่อาจเรียกเก็บค่าที่פקสัตว์ตามข้อ ๒ ลำดับที่ ๑๑ และลำดับที่ ๑๒ ของกฎกระทรวงดังกล่าวได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) มีข้อสังเกตว่า โดยที่ข้อ ๔^๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์บางชนิด และข้อ ๖^๔ ของกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์ ทำให้การส่งออกสัตว์และซากสัตว์บางชนิดโดยเฉพาะสุกรและสัตว์ปีก รวมทั้งซากสุกรและซากสัตว์ปีกได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรและได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์ แต่ข้อเท็จจริงในปัจจุบันปรากฏว่ามีการส่งออกสุกรและสัตว์ปีก รวมทั้งซากสุกรและซากสัตว์ปีกมากขึ้น มีผลทำให้ภาระงานในการดำเนินการตรวจและทำลายเชื้อโรคสัตว์หรือซากสัตว์เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรมีมากขึ้น หากทางราชการเห็นว่าการยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นภาระแก่งบประมาณแผ่นดิน สมควรทบทวนนโยบายในการยกเว้นค่าธรรมเนียมเสียใหม่ และแก้ไขกฎกระทรวงดังกล่าวเพื่อให้สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

^๓ ข้อ ๔ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) สัตว์ที่นำเข้าในราชอาณาจักรชั่วคราวไม่เกินเก้าสิบวันและนำออกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดเวลานั้น

(๒) สัตว์ที่ยืมเกวียนหรือสัตว์ที่ใช้ขี่ ลากขน หรือใช้ในการบรรทุกของข้ามแดนไปมาเป็นครั้งคราวระหว่างตำบลชายแดน

(๓) สัตว์ที่เจ้าของนำข้ามแดนไปมาเพื่อใช้ทำไร่ นา สวน หรือเพื่อนำไปเลี้ยงเป็นครั้งคราวระหว่างตำบลชายแดน

(๔) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำออกนอกราชอาณาจักรเนื่องจากการอพยพครอบครัว

(๕) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำหลบหนีภัยจากการสู้รบเข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวและนำออกนอกราชอาณาจักร

(๖) ข้างต่อนำออกนอกราชอาณาจักรเพื่อการโพ้นช้างตามชายแดน

(๗) การนำออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ของพระมหากษัตริย์หรือทางราชการ

(๘) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำออกนอกราชอาณาจักรเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันพาหนะตามสมควร

(๙) สุกร และสัตว์ปีก

(๑๐) ซากสุกร และซากสัตว์ปีก

(๑๑) กระตุกโค กระบือ บดแตกแซ่กรดตากแห้ง (Ossein)

^๔ ข้อ ๖ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์

ใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร
และยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๒